

Prognoziranje morskih struja temeljeno na neuronskim mrežama, VF radarima i atmosferskim modelima

Ivica Vilibić & NEURAL ekipa
Institut za oceanografiju i ribarstvo, Split
vilibic@izor.hr, www.izor.hr/neural

Special thanks goes to:

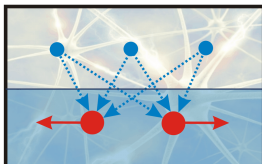
Hrvoje Mihanović, Hrvoje Kalinić, Jadranka Šepić, Vlado Dadić,
Damir Ivanković, Stipe Muslim – IOR, HR

Nedjeljka Žagar, Blaž Jesenko – FMF-UniLj, SLO

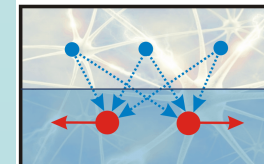
Martina Tudor – DHMZ, HR

Simone Cosoli – OGS, IT

NEURAL

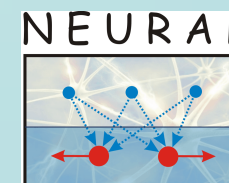

NEURAL

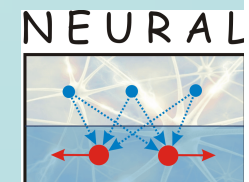
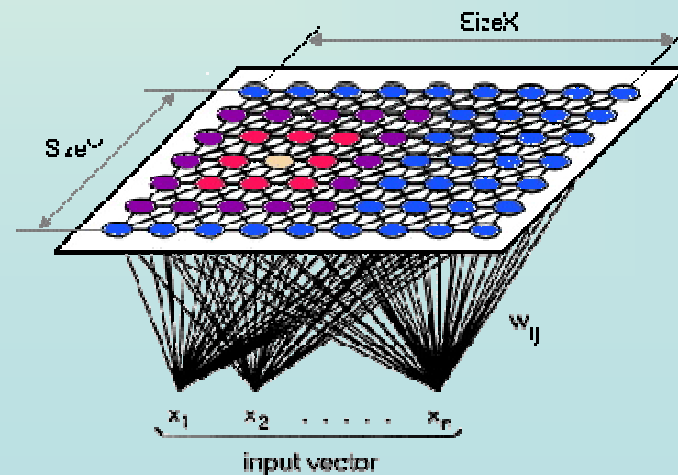
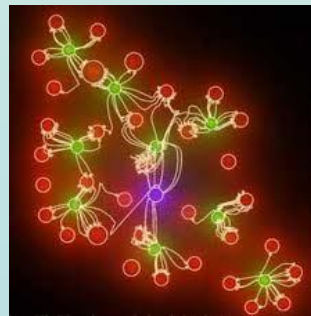

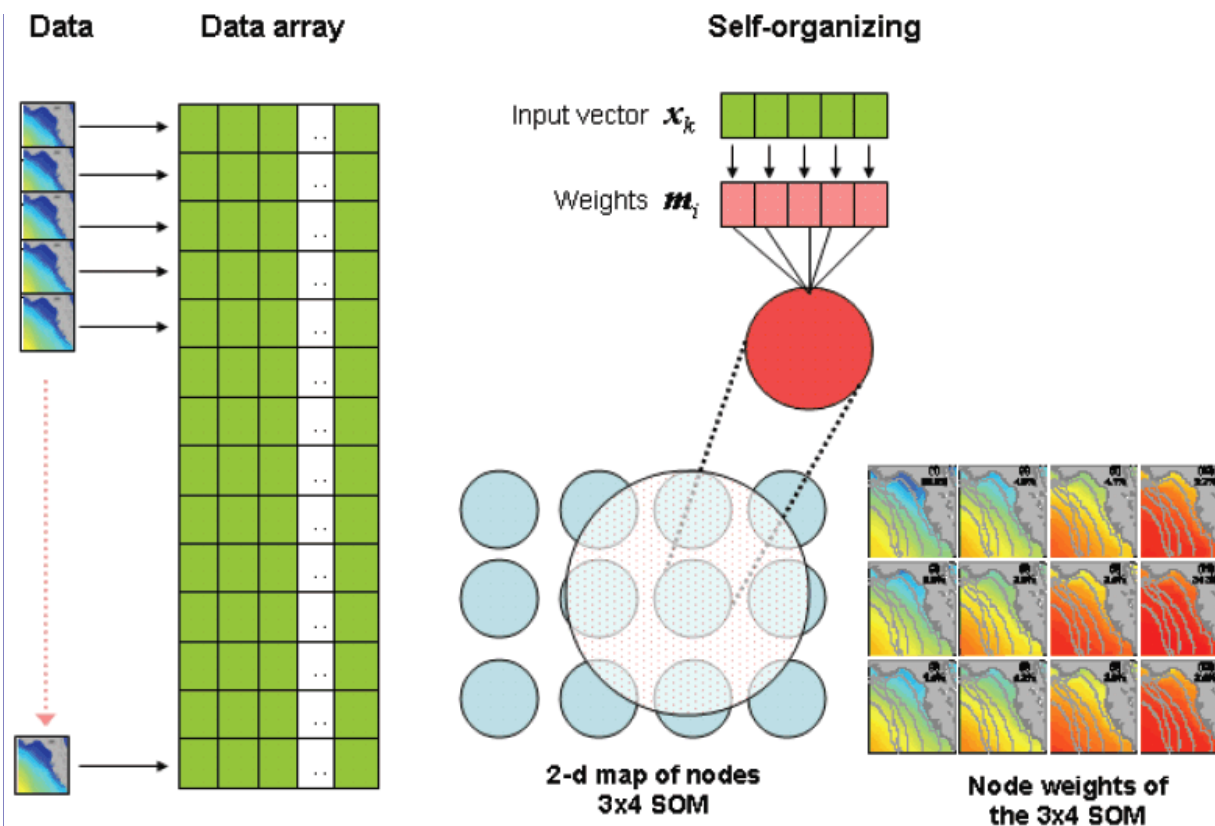
Sadržaj predavanja

- O metodi samo-organizirajućih polja
- Primjena na poljima površinskih struja mjerenih HF radarom
- NEURAL projekt
- Zaključci i perspektive

- **Metoda samo-organizirajućih polja (Self-Organising Maps, SOM) izvodi nelinearno preslikavanje višedimenzionalnog ulaznog polja u elemente pravilnog (najčešće dvodimenzionalnog) polja.**
- SOM se sastoji od skupa od i jedinica koje su organizirane u 2D mreži, s težinskim vektorom m_j povezanim sa svakom jedinicom.
- Ulazni vektori (npr. mjerenja struja) se predstavljaju u SOM, i aktivacija svake jedinice za predstavljeni ulazni vektor se izračunava korištenjem aktivacijske funkcije (najčešće euklidska udaljenost između težinskog vektora jedinice i ulaznog vektora).
- U sljedećem koraku “pobjednički” vektor se miče prema predstavljenom ulaznom signalu. Također se mijenjaju i težinski vektori susjednih jedinica.
- Ovaj postupak omogućava mapiranje sličnih struktura na susjedna područja mape. Ograničenje SOM-a je da njegova veličina treba biti definirana prije procesa učenja mreže.

Ilustracija SOM analize

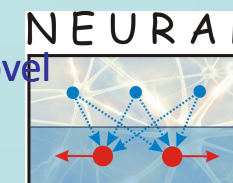
Ključni literaturni navodi:

Kohonen, T., 1982. Self-organized information of topologically correct features maps, *Biological Cybernetics*, 43, 59- 69.

Kohonen, T., 2001. Self-Organizing Maps. Springer-Verlag, New York.

Liu, Y., Weisberg, R.H., Mooers, C.N.K., 2006. Performance evaluation of the self-organizing map for feature extraction, *Journal of Geophysical Research*, Vol. 111, C05018, doi:10.1029/2005JC003117.

Liu, Y., Weisberg, R.H., 2011. A review of self-organizing map applications in meteorology and oceanography, in: *Self-Organizing Maps: Applications and Novel Algorithm Design*, edited by J. I. Mwasiagi, pp. 253–272, InTech, Rijeka.

Motivacija:

Curiosity-driven research – *odnosno* - Ajmo probat primijenit novu metodu nad postojećim podacima, pa možda nešto pametno izađe iz toga.

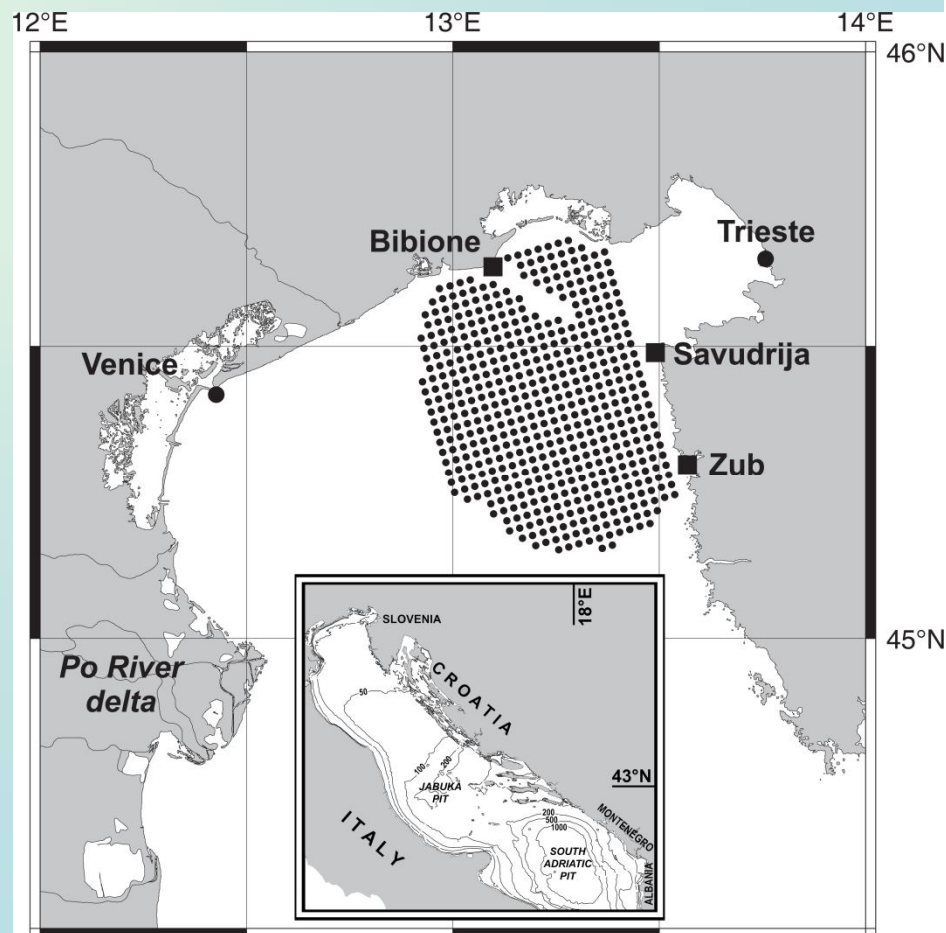
- odnosno -

Idemo pokušati mapirati polja struja pomoću “state-of-the-art” metode, koja to sama uči iz dostupnih podataka.

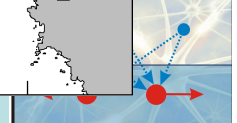
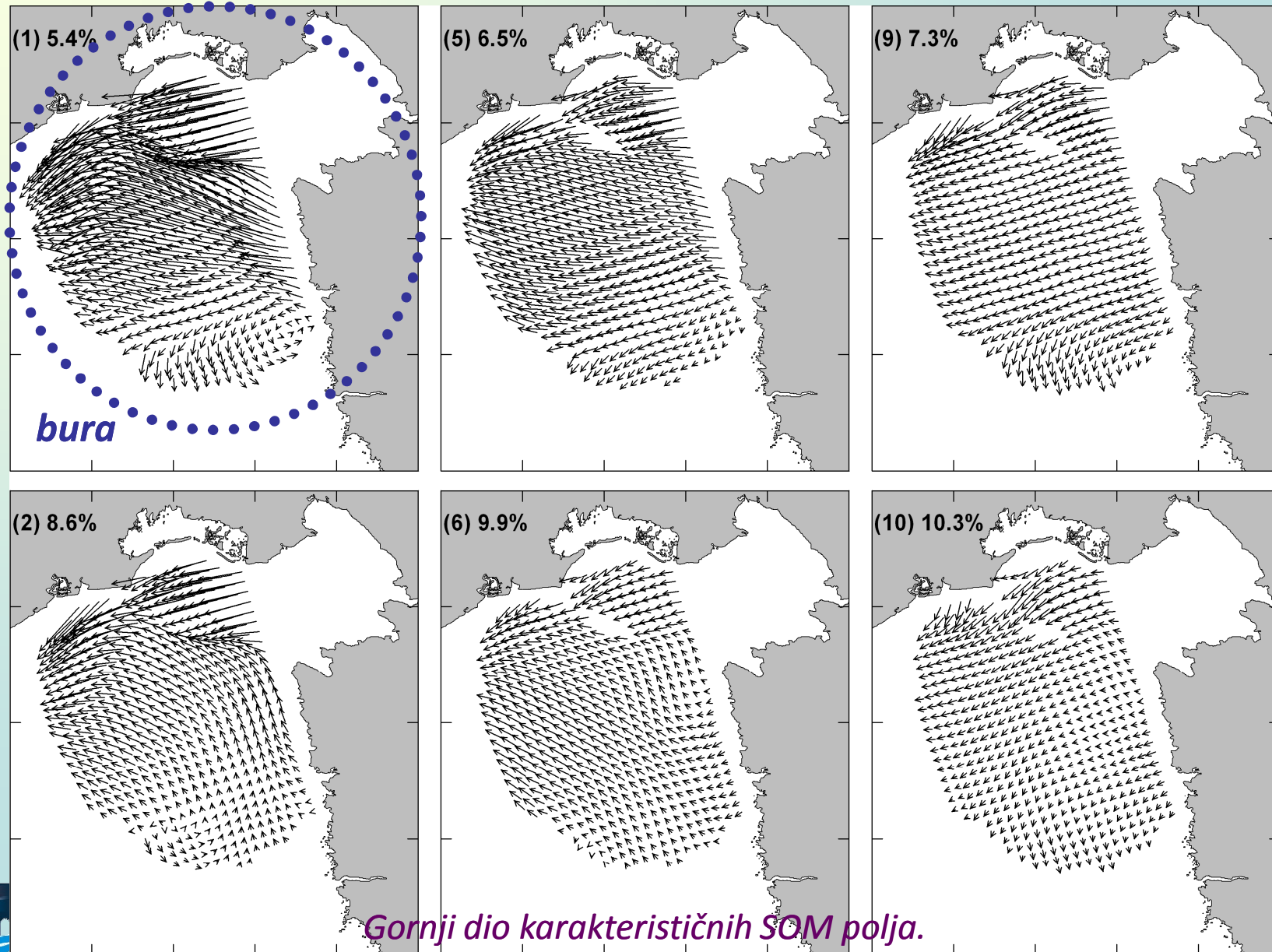
Podaci:

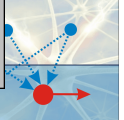
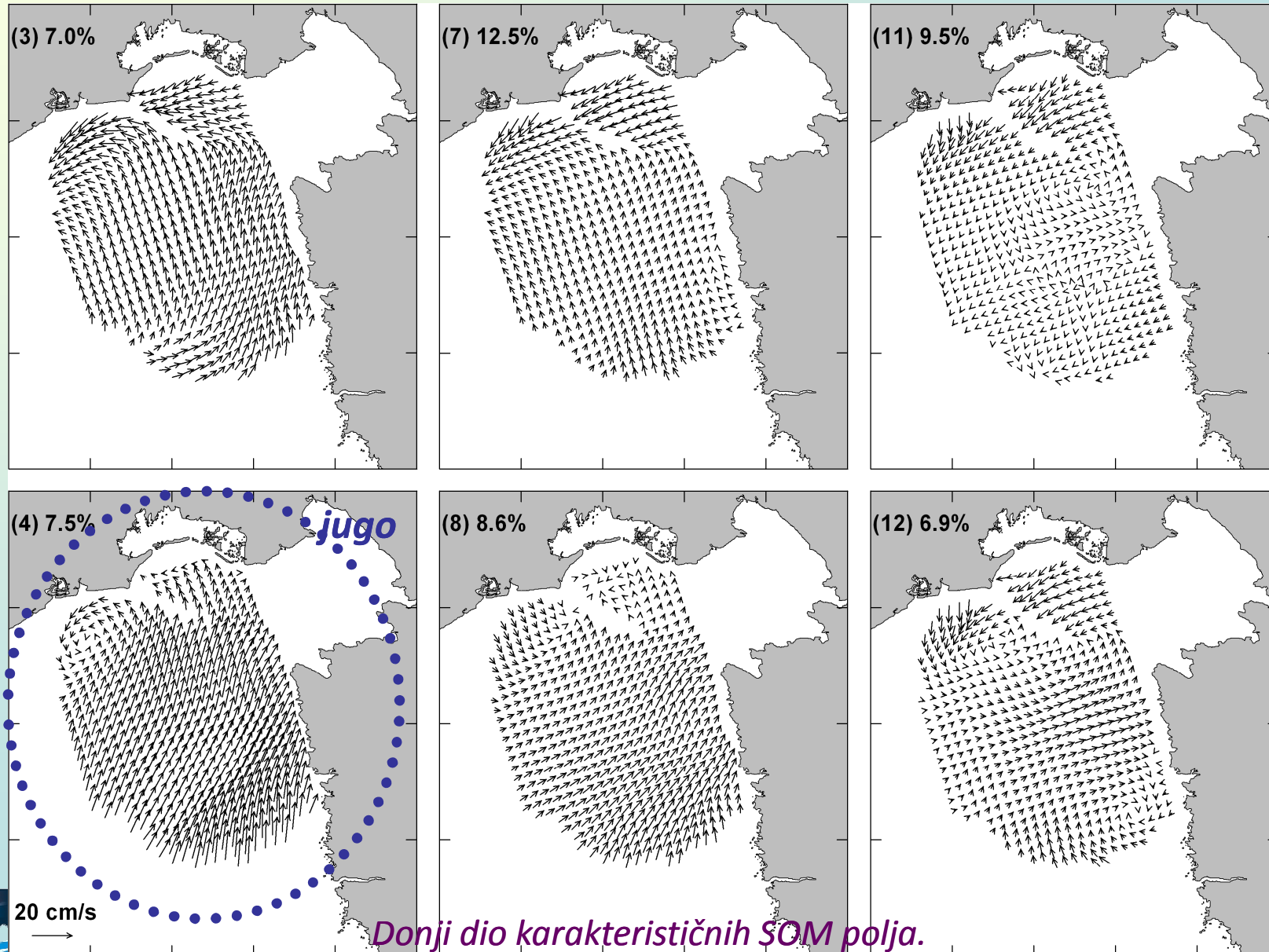
- Površinske struje mjerene pomoću HF radara na postajama Zub, Savudrija and Bibione
- satni vektori struja na 2x2 km pravokutnoj mreži
- 1. veljače – 31. kolovoz 2008.
- satna polja površinskog vjetra Aladin/HR mezoskalnog meteorološkog modela

SOM matrica 3x4

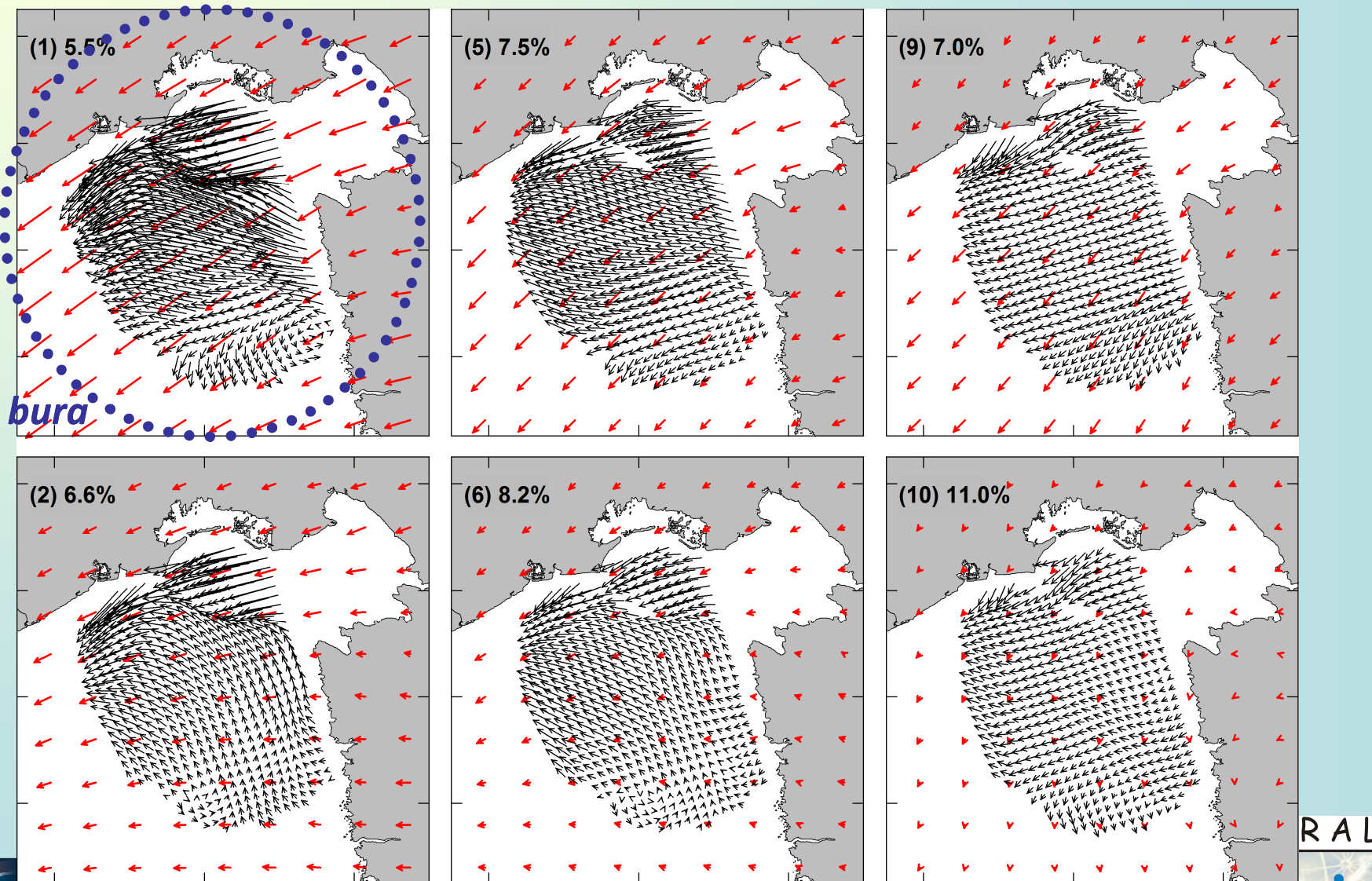

Metoda je prvo primijenjena samo na podacima površinskih struja:

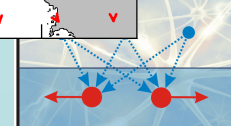

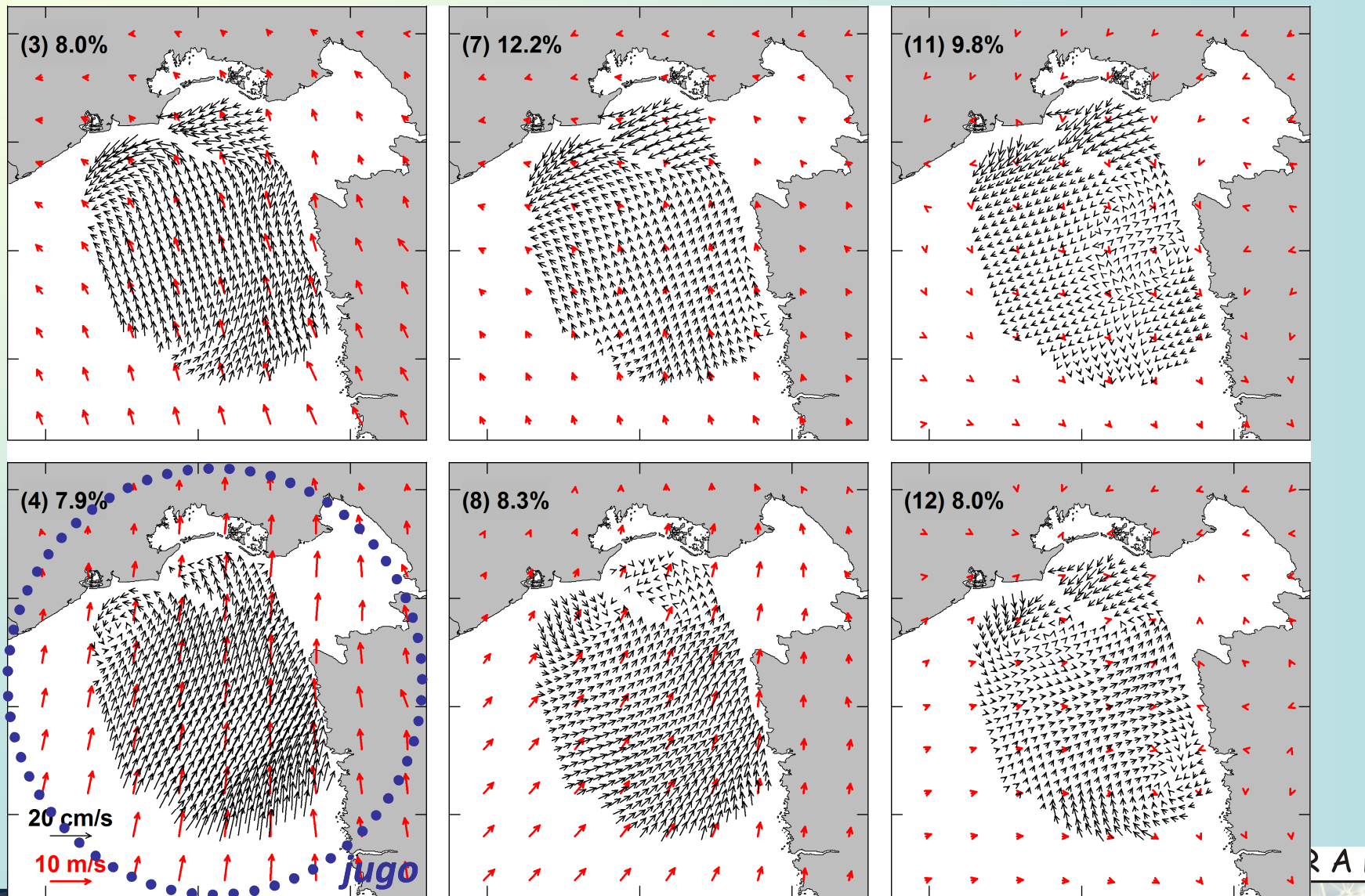
Zatim je metoda primijenjena nad podacima površinskih struja i Aladin/HR površinskog vjetra:

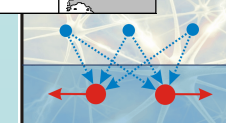
Gornji dio karakterističnih SOM polja.

Donji dio karakterističnih SOM polja.

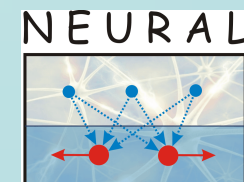

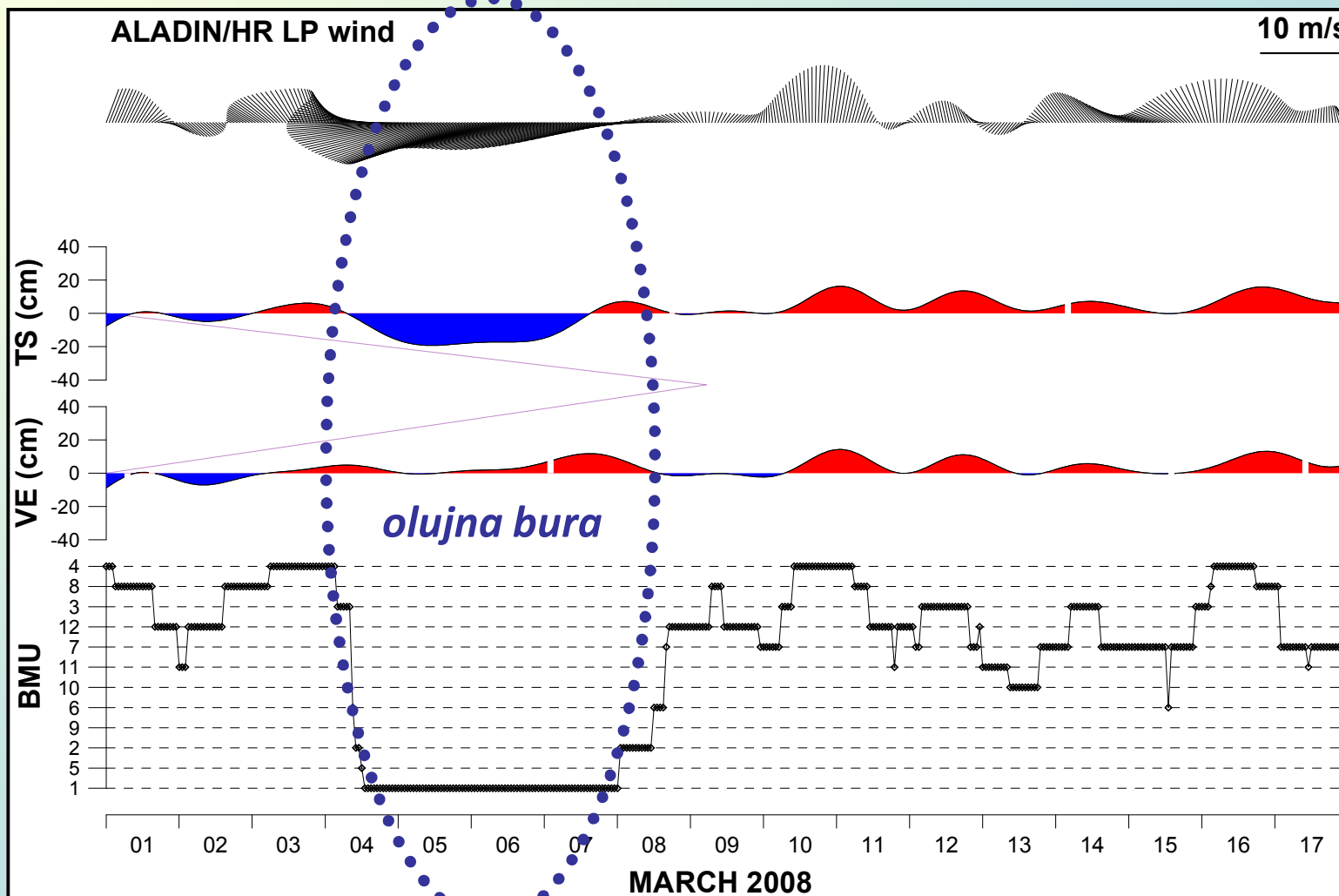
Table 1. Complex Correlation Coefficients and Respective Veering Angles Between SOM Vector Patterns Derived From Subtidal HF Radar Measurements and Corresponding Features Extracted From Joint SOM Analysis of HF Radar and ALADIN/HR Data^a

Best Matching Unit	Complex Correlation Coefficient	Veering Angle (Degrees)
1	0.999	-1.15
2	0.991	-0.04
3	0.981	-6.06
4	0.998	1.95
5	0.993	0.99
6	0.932	5.47
7	0.977	1.89
8	0.983	1.57
9	0.896	1.60
10	0.880	-0.99
11	0.949	4.63
12	0.965	-3.86

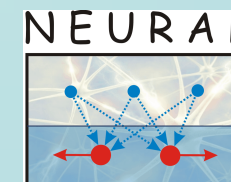
^aThe patterns related to the **bora** are 1, 2, and 5, the **sirocco** structures are 3, 4 and 8, while the remaining SOM units correspond to weak winds and calm and residual thermohaline circulation.

Kompleksna korelacija između SOM rješenja dobijenih samo iz struja i rješenja dobijenih iz struja+vjetra.

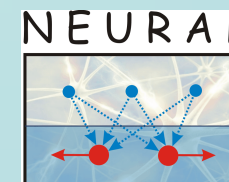

Vremenski niz najbližih SOM rješenja (best matching unit), Aladin/HR površinskog vjetra iz središta mjernog poligona te razine mora u Trstu i Veneciji.

Glavni rezultati i zaključci:

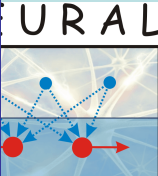
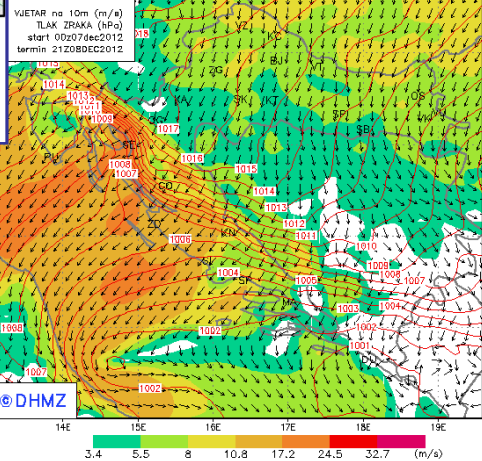
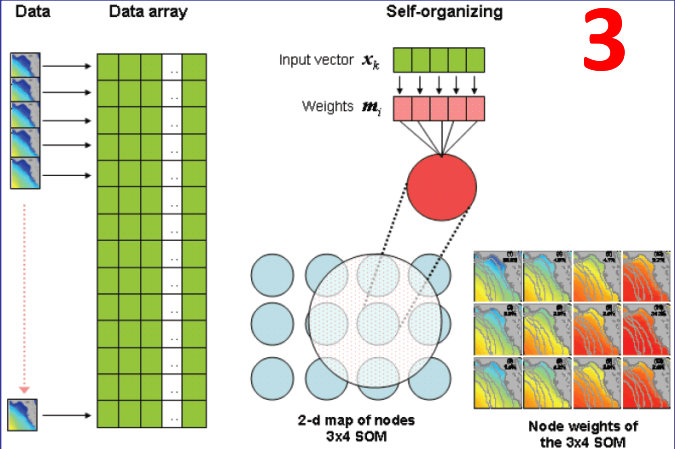
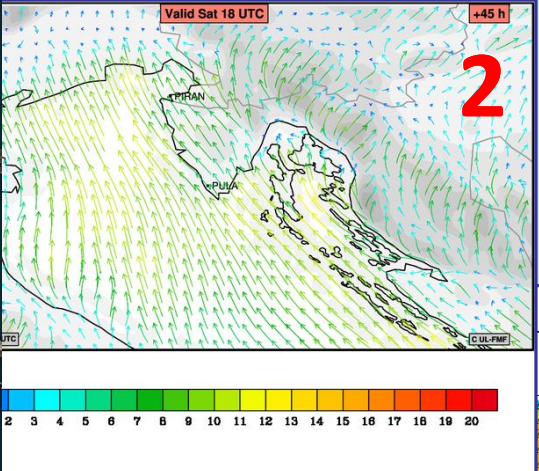
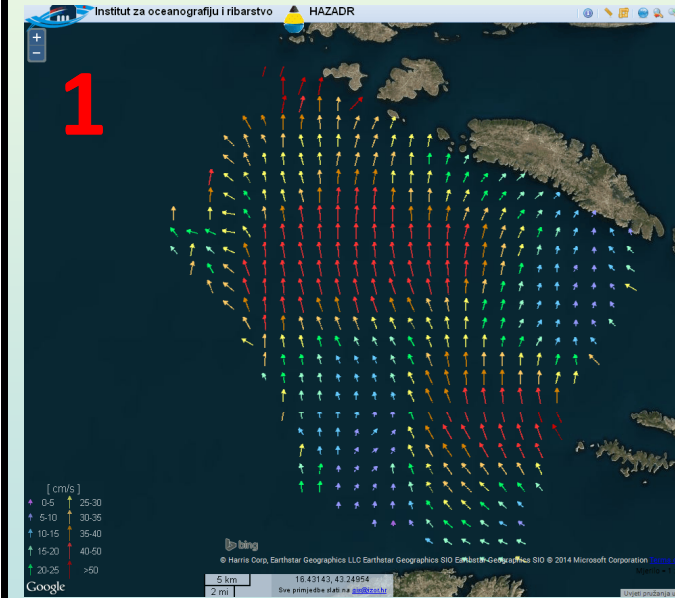
- SOM metoda je **izdvojila karakteristične situacije strujanja u sjevernom Jadranu**, te ih **povezala** sa dominantnim situacijama u atmosferi i rezidualnoj cirkulaciji u moru (**bura, jugo, termohalina cirkulacija**) → izuzetno visoka korelacija
- na temelju izračunatih SOM polja strujanja moguće je, koristeći samo polja vjetra operativnog oceanografskog modela (Aladin/HR), **načiniti trenutnu prognozu strujanja** – tzv. **hibridni numerički modeli**

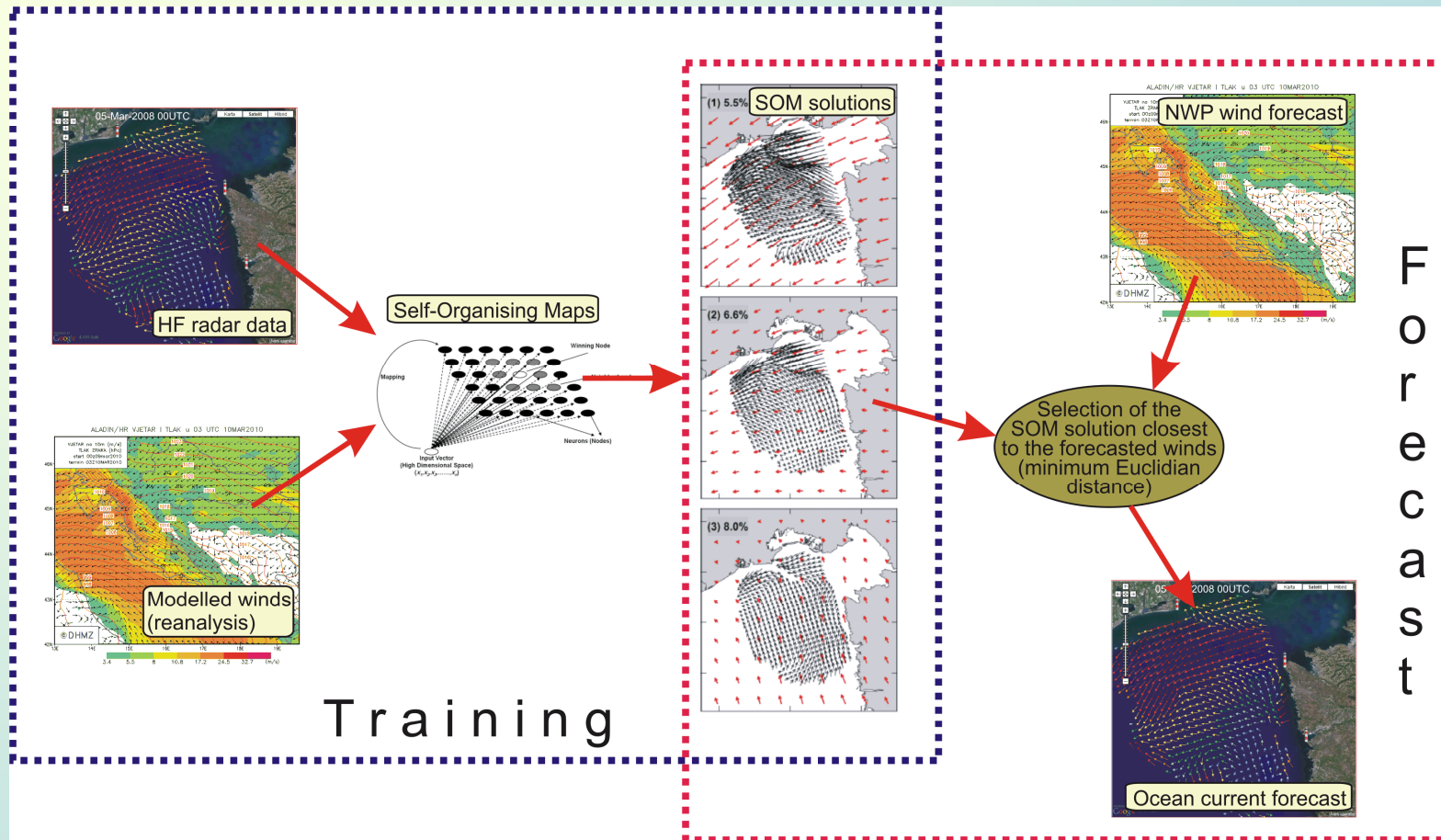

To je bio temelj za:

NEURAL projekt, www.izor.hr/neural

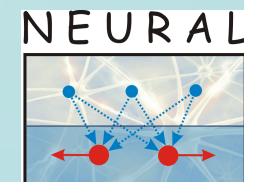
Glavni cilj projekta jest izrada i operacionalizacija jednostavnog i pouzdanog prototipa sustava za prognozu površinskih morskih struja, temeljen na mjerenjima visokofrekventnim radarima, operativnim produktima meteorološke službe te metodi samo-organizirajućih polja.

Forecast

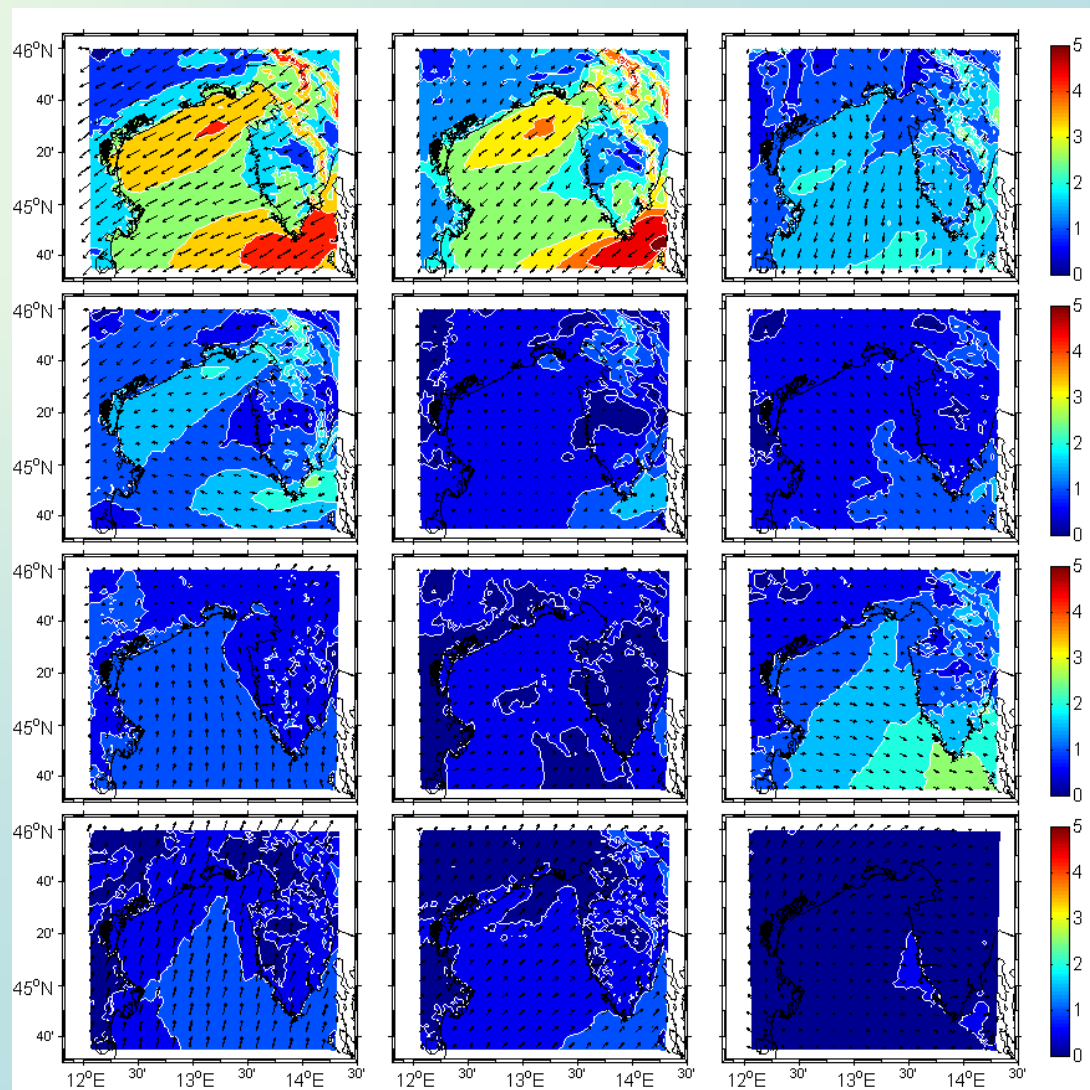
Shema operativnog sustava za prognozu površinskih morskih struja temeljen na metodi samo-organizirajućih mapa, koji za učenje neuronske mreže uzima podatke visokofrekventnih radara i površinskih polja vjetra dobijenih operativnim mezoskalnim meteorološkim modelom, dok se prognoza odvija korištenjem produkata operativnog mezoskalnog meteorološkog modela.

Ostali ciljevi projekta: sve i svašta što nam padne na pamet a ima veze i podacima meteo modela i VF radara, uključujući i usporedbu atmosferskih modela WRF-ARW vs. Aladin/HR.

WRF karakteristična polja i pripadajuća greška kvantizacije

- Operativna prognoza morskih struja temeljem operativnog Aladin/HR modela u području sjevernog i srednjeg Jadrana
→ trebala bi biti na webu u listopadu 2015.
- Prognoza karakterističnih situacija sa snažnim strujama naročito je bitno za procjene širenja nafte, misije spašavanja i slično.
- Ovaj pristup moguće je primijeniti i na prognoze drugih mjerenih/modeliranih varijabli ovisnih o modelima: modeli valova, oceanografski modeli, klimatski modeli, ...

